

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

معاونت پژوهش و برنامه ریزی

دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد شغل و آموزش

کارور سند بلاست

گروه شغلی صنایع فلزی

شماره ملی شناسایی شغل

۷-۲۹/۳۱/۱/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

شماره ملی شناسایی شغل : ۷-۲۹/۳۱/۱/۱

شروع اعتبار : ۹۰/۲/۱۵

پایان اعتبار : ۹۵/۲/۱۵

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته :

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد شغل و آموزش :

اداره کل آموزش فنی و حرفه ای کرج
شرکت هادی سامانه پرداز

فرآیند اصلاح و بازنگری :

آدرس :

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نیش نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، شماره ۲۵۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۰

تهیه کنندگان استاندارد شغل و آموزش

ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک	رشته تحصیلی	سابقه‌ی تجربی مرتبط
۱	نعمت یاری	راهنمایی	-	۱۰ سال
۲	صابر کریمی	متوسطه	-	۶ سال
۳	رضا محمدی	راهنمایی	-	۶ سال
۴	محمدعلی نبی زاده	کارشناسی ارشد	مهندسی صنایع	۲۰ سال
۵	علیرضا شایسته وار	کارشناسی ارشد	M.B.A	۱۵ سال
۶	احسان باقری	کاردانی	مدیریت صنعتی	۲ سال

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود .

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به اهداف یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سنجش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام شغل : سند بلاست

شرح شغل

کاروری سند بلاست یکی از مشاغل صنایع فلزی در حوزه مصنوعات فلزی است که وظایف آماده سازی دستگاه سندبلاست، آماده سازی قطعه کار و تعیین روش سند بلاست، مخلوط کردن مواد اولیه، سند بلاست قطعه کار، کنترل کیفیت سند بلاست و رفع نقایص و نظافت و شستشو و عیب یابی دستگاه ها را بر عهده دارد. این شغل از نظر ایمنی و بهداشت فردی و محیطی، یکی از مشاغل پرخطر بوده و برای سلامتی کارور بسیار مضر می باشد که مستلزم رعایت کامل نکات ایمنی و بهداشت فردی و محیطی می باشد. کارور سند بلاست می تواند در این شغل حداکثر به مدت ۲۰ سال بصورت هفته‌ای ۲۴ ساعت (روزی ۴ ساعت) بصورت حرفه ای مشغول بکار باشد. این شغل با مشاغل دیگر مانند ریخته گری و فلزکاری ارتباط دارد.

ویژگی های کارآموز ورودی

حداقل میزان تحصیلات : سوم راهنمایی

حداقل توانایی جسمی : داشتن سلامتی جسمی متناسب با شغل

مهارت های پیش نیاز این استاندارد : -

طول دوره آموزش

طول دوره آموزش : ۱۴۲ ساعت

- زمان آموزش نظری : ۴۱ ساعت

- زمان آموزش عملی : ۱۰۱ ساعت

- کارورزی : ساعت

- زمان پروژه : ساعت

شیوه ارزشیابی

آزمون نظری: ۲۵%

آزمون عملی: ۶۵%

اخلاق حرفه ای: ۱۰٪

صلاحیت های حرفه ای مربیان

حداقل لیسانس مکانیک یا عمران با ۳ سال سابقه کار مرتبط

استاندارد شغل □

- شایستگی های □ شغلی

ردیف	توانایی ها
۱.	آماده سازی دستگاه سند بلاست
۲.	آماده سازی قطعه کار و تعیین روش سند بلاست
۳	مخلوط کردن مواد اولیه
۴	سند بلاست قطعه کار
۵	کنترل کیفیت سند بلاست و رفع نقایص
۶	نظافت و شستشو و عیب یابی دستگاه ها
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	عنوان توانایی :		
	آماده سازی دستگاه سند بلاست		
	زمان آموزش		
	نظری	عملی	جمع
	۲	۸	۱۰
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط		
<ul style="list-style-type: none"> - پیستوله - مخزن باد مخزن شن و مخزن مواد شیمیائی - مخزن شن ریز - کلاه ویژه سندبلاست (Air Line Helmet) - با دستگاه تسویه هوای آن - لباس کار بپیشبند مقاوم - دستکش ساق بلند - چکمه لاستیکی - کپسول آتش نشانی - جعبه کمکهای اولیه - کتب، دستورالعملها و جزوات کار با مواد شیمیایی، پیستوله و مخزن باد - آئیننامه و مقررات بهداشت و ایمنی در سندبلاست - استاندارد ایزو ۱۴۰۰۰ - فیلمها و نرمافزارهای آموزشی 	۱ ۱	۳ ۲ ۳	<p>دانش :</p> <ul style="list-style-type: none"> - پیستوله، مخزن باد مخزن شن و مخزن مواد شیمیائی - مخزن شن ریز و مواد شیمیایی <p>مهارت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - تمیز کردن پیستوله و آماده کردن مخزن مواد شیمیایی و مخزن شن - مرتب کردن مخزن باد - آماده کردن مواد شیمیائی لازم <p>نگرش :</p> <ul style="list-style-type: none"> - دقت در انجام کار <p>ایمنی :</p> <ul style="list-style-type: none"> - رعایت فرمول هوای تنفسی مخزن سندبلاست - رعایت نکات ایمنی با استفاده از کلاه مخصوص سندبلاست Air Line Helmet، لباس کار با پیشبند مقاوم ، دستکش ساق بلند، چکمه لاستیکی - عدم استفاده کلاه سند بلاست فردی توسط فرد دیگر <p>توجهات زیست محیطی :</p> <ul style="list-style-type: none"> - رعایت استانداردهای زیستمحیطی در رابطه با آثار سندبلاست در محیط زیست

	زمان آموزش			عنوان توانایی : آماده سازی قطعه کار و تعیین روش سند بلاست	
	نظری	عملی	جمع		
	۱	۴	۵		
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				
<ul style="list-style-type: none"> - میز کار - قطعه کار - کلاه ویژه سندبلاست (Air Line Helmet) با دستگاه تسویه هوای آن - لباس کار بپوشید مقاوم - دستکش ساق بلند - چکمه لاستیکی - کپسول آتش نشانی - جعبه کمکهای اولیه - کتب، دستورالعملها و جزوات آماده کردن قطعه کار و روش سندبلاست طبق اصول علمی و فنی - آییننامه و مقررات بهداشت و ایمنی در سندبلاست - استاندارد ایزو ۱۴۰۰۰ - فیلمها و نرمافزارهای آموزشی 			<ul style="list-style-type: none"> ۰/۵ ۰/۵ 	دانش : <ul style="list-style-type: none"> - جنس قطعه کار و نحوه تولید آن - اثر مواد شیمیایی در رنگ زدایی و ضد زنگ شدن قطعه کار 	
		۲	۲		مهارت : <ul style="list-style-type: none"> - تمیز کردن قطعه کار برای شروع سند بلاست - آماده کردن محل مناسب و تنظیم شکل قرار گرفتن قطعه کار برای انجام سند بلاست
					نگرش : <ul style="list-style-type: none"> - دقت و توجه ویژه به آماده کردن قطعه کار از نظر تمیزی و محل قرار گرفتن آن به منظور ارتقاء کیفیت سندبلاست
					ایمنی : <ul style="list-style-type: none"> - رعایت نکات ایمنی با استفاده از کلاه مخصوص سندبلاست Air Line Helmet، لباس کار با پیشبند مقاوم ، دستکش ساق بلند، چکمه لاستیکی - عدم استفاده کلاه سند بلاست فردی توسط فرد دیگر
				توجهات زیست محیطی : <ul style="list-style-type: none"> - رعایت استانداردهای زیستمحیطی در رابطه با آثار سندبلاست در محیط زیست 	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی -

	زمان آموزش			عنوان توانایی : مخلوط کردن مواد اولیه
	جمع	عملی	نظری	
	۲۵	۱۵	۱۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- ظروف لازم برای ترکیب - همزن مخصوص - شن های ریز - مواد شیمیایی سندبلاست - کلاه ویژه سندبلاست (Air Line Helmet) با دستگاه تسویه هوای آن - لباس کار بپوشند مقاوم - دستکش ساق بلند - چکمه لاستیکی - کپسول آتش نشانی - جعبه کمکهای اولیه - کتب، دستورالعملها و جزوات مخلوط کردن طبق اصول علمی وفنی - آئیننامه و مقررات بهداشت و ایمنی در سندبلاست		۲ ۸	دانش : - انواع شن ها - انواع مواد شیمیایی مخصوص سندبلاست (از مشتقات سیلیس)	
		۷ ۸	مهارت : - تهیه مخلوط مناسب از شن ریز و مواد شیمیایی - ریختن مواد در پیستوله و آماده کردن آن	
	نگرش : - دقت در ترکیب مواد شیمیایی			
	ایمنی : - رعایت نکات ایمنی با استفاده از کلاه مخصوص سندبلاست Air Line Helmet، لباس کار با پیشبند مقاوم ، دستکش ساق بلند، چکمه لاستیکی - عدم استفاده کلاه سند بلاست فردی توسط فرد دیگر			
	توجهات زیست محیطی : - رعایت استانداردهای زیستمحیطی در رابطه با آثار سندبلاست در محیط زیست			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی -

	زمان آموزش			عنوان توانایی : سند بلاست قطعه کار
	نظری	عملی	جمع	
	۱۰	۳۲	۴۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
<ul style="list-style-type: none"> - دستگاه پیستوله - مخزن باد و مخزن مواد - میز کار - قطعه کار - مواد شیمیایی و شن ریز - کلاه ویژه سندبلاست (Air Line Helmet) با دستگاه تسویه هوای آن			۶ ۴	دانش : - روش های علمی و عملی سندبلاست - اثر بخشی سندبلاست بر روی قطعه کار
<ul style="list-style-type: none"> - لباس کار بپوشند مقاوم - دستکش ساق بلند - چکمه لاستیکی - کپسول آتش نشانی - جعبه کمکهای اولیه - کتیب، دستورالعملها و جزوات انجام سند بلاست طبق اصول علمی وفنی - آییننامه و مقررات بهداشت و ایمنی در سندبلاست		۱۶ ۱۶		مهارت : - پخش یکنواخت مواد مخلوط روی قطعه کار با رعایت فاصله تا قطعه کار - حرکت پیستوله بدون لرزش
				نگرش : - دقت در انجام یکنواخت سندبلاست روی قطعه کار
<ul style="list-style-type: none"> - استاندارد ایزو ۱۴۰۰۰ - فیلمها و نرمافزارهای آموزشی 				ایمنی : - رعایت نکات ایمنی با استفاده از کلاه مخصوص سندبلاست Air Line Helmet ، لباس کار با پیشبند مقاوم ، دستکش ساق بلند، چکمه لاستیکی - عدم استفاده کلاه سند بلاست فردی توسط فرد دیگر
				توجهات زیست محیطی : - رعایت استانداردهای زیستمحیطی در رابطه با آثار سندبلاست در محیط زیست

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی -

	عنوان توانایی :		
	کنترل کیفیت سندبلاست و رفع نقایص		
	نظری	عملی	جمع
	۸	۱۲	۲۰
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط		
<ul style="list-style-type: none"> - دستگاه پیستوله - مخزن باد و مخزن مواد - میز کار - قطعه کار - مواد شیمیایی و شن ریز - کلاه ویژه سندبلاست (Air Line Helmet) با دستگاه تسویه هوای آن - لباس کار بپوشند مقاوم - دستکش ساق بلند - چکمه لاستیکی - کپسول آتش نشانی - جعبه کمک‌های اولیه - کتب، دستورالعملها و جزوات کنترل سندبلاست طبق اصول علمی و فنی - آییننامه و مقررات بهداشت و ایمنی در سندبلاست - استاندارد ایزو ۱۴۰۰۰ - فیلمها و نرمافزارهای آموزشی 	۴	۴	دانش : - روش های کنترل کیفیت سندبلاست روی انواع قطعات - روش های رفع معایب و ارتقاء کیفیت
	۶	۶	مهارت : - بررسی کیفیت کار و تبدیل آن به معیارهای کمی همانند عمق لایه سند بلاست روی قطعه کار - رفع عیوب سندبلاست انجام شده
	نگرش : - دقت در ارتقاء کیفیت		
	ایمنی : - رعایت نکات ایمنی با استفاده از کلاه مخصوص سندبلاست Air Line Helmet، لباس کار با پوشیدن مقاوم ، دستکش ساق بلند، چکمه لاستیکی - عدم استفاده کلاه سند بلاست فردی توسط فرد دیگر		
	توجهات زیست محیطی : - رعایت استانداردهای زیستمحیطی در رابطه با آثار سندبلاست در محیط زیست		

	زمان آموزش			عنوان توانایی : نظافت و شستشو و عیب یابی دستگاه ها
	نظری	عملی	جمع	
	۱۰	۳۰	۴۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
<ul style="list-style-type: none"> - دستگاه پیستوله - مخزن باد - مخزن مواد - میز کار - مواد شیمیایی پاککننده - فیلتر هوا - کلاه ویژه سندبلاست (Air Line Helmet) با دستگاه تسویه هوای آن - لباس کار با پیشبند مقاوم - دستکش ساق بلند - چکمه لاستیکی - کپسول آتش نشانی - جعبه کمکهای اولیه - کتب، دستورالعملها و جزوات نظافت و نگهداری دستگاهها طبق اصول علمی و فنی - آییننامه و مقررات بهداشت و ایمنی در سندبلاست - استاندارد ایزو ۱۴۰۰۰ - فیلمها و نرم افزارهای آموزشی 		۴ ۶	دانش : - روشهای انجام نظافت و شستشوی پیستوله - روشهای نگهداری و تعمیر سایر دستگاه ها (تعویض قطعات)	
	۱۰ ۲۰		مهارت : - نظافت و شستشوی پیستوله با مواد شیمیائی مخصوص - بازدید و تست کارکرد قطعات دستگاه ها جهت تعویض آنها	
	نگرش : - دقت در نحوه کارکرد دستگاه و توجه به نوع صدا و کیفیت پخش مواد روی قطعه جهت عیبیابی - دستگاه و نگهداری و تعمیر دستگاه ها به عنوان رکن اساسی در حفظ اموال و به کارگیری حداکثر			
	ایمنی : - رعایت نکات ایمنی با استفاده از کلاه مخصوص سندبلاست Air Line Helmet، لباس کار با پیشبند مقاوم ، دستکش ساق بلند، چکمه لاستیکی - عدم استفاده کلاه سند بلاست فردی توسط فرد دیگر			
	توجهات زیست محیطی : - رعایت استانداردهای زیستمحیطی در رابطه با آثار سندبلاست در محیط زیست			

- برگه استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	کمپرسور باد	۱ دستگاه	
۲	دستگاه پیستوله	۵ دستگاه	
۳	مخزن مواد شیمیایی	۱ دستگاه	
۴	قطعه کار	۵ عدد	
۵	میز کار	۵ عدد	
۶	مخزن نگهدارنده شن ریز	۱ عدد	
۷	شن مخصوص و پودر شیمیایی سند بلاست	۵ بسته ترکیبی (طبق استاندارد ترکیب مواد)	
۸	مواد شیمیایی پاک کننده	۵ قوطی	
۹	فیلترهای مخزن ها	۵ عدد از هر کدام	
۱۰	ظروف برای ترکیب مواد (و همزن مخصوص)		
۱۱	کلاه مخصوص سند بلاست (Air Line Helmet)	۱۵ عدد	
۱۲	دستگاه تسویه هوای کلاه مخصوص سند بلاست	۵ دستگاه	
۱۳	لباس کار با پیش بند مقاوم	۱۵ دست	
۱۴	دستکش ساق بلند	۵ جفت	
۱۵	چکمه لاستیکی	۵ جفت	
۱۶	کپسول آتش نشانی	۳ کپسول ۶ کیلویی	
۱۷	جعبه کمکهای اولیه	۵ جعبه	
۱۸			
۱۹			

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

- مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی

ردیف	شرح
۱	کتاب جامع فلز کاری؛ تألیف بیژن شادی- نشر جاودان- سال ۱۳۸۲
۲	کتاب جداول و استانداردهای طراحی و ماشینسازی؛ ترجمه عبدالله ولی نژاد- نشر طراح- بهار ۱۳۸۰
۳	آئین نامه و مقررات بهداشت و ایمنی در سند بلاست
۴	راهنمای فلز کاری؛ ترجمه محمدرضا افضلی- انتشارات فنی ایران- سال ۱۳۸۱
۵	بروشورها و راهنماهای کار با دستگاه های مورد استفاده در کارخانه یا کارگاه مربوطه
۶	فیلم ها و نرم افزارهای آموزشی در زمینه سند بلاست
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	
۱۶	
۱۷	
۱۸	
۱۹	
۲۰	
۲۱	
۲۲	
۲۳	
۲۴	
۲۵	
۲۶	